

Etibank; Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk maden yatırımlarından Keçiborlu-Isparta Kükürt İşletmesi'nin kurulmasının ardından, 1935 yılında Atatürk'ün direktifiyle Türkiye'nin yeraltı kaynaklarını işletmek ve değerlendirmek üzere sanayinin ihtiyacı olan madenleri, endüstriyel hammaddeleri, enerjiyi üretmek ve bu işlerin yapılması için gerekli sermayenin toplanacağı her türlü bankacılık işlemi yapmak amacıyla 14 Haziran 1935 tarihinde 2805 sayılı Kanun ile kuruldu. 1939 yılında Ergani/Elazığ Bakır İşletmesi ve Guleman/Elazığ Krom İşletmesi kuruldu. Etibank'ın demir madenciliği ve demir-çelik üretimi 1955 yılında Türkiye Demir Çelik İşletmeleri'ne, kömür madenciliği de Türkiye Kömür İşletmeleri'ne devredildi.

Etibank'a bağlı olarak kurulan işletmeler ve kuruluş tarihleri ise şöyle:

- 1957 yılında Üçköprü/Muğla Krom İşletmesi ve Antalya Elektrometalurji İşletmesi,
- 1958 yılında Emet/Kütahya Kolemanit İşletmesi,

İlk Etibank Binası

- 1959 yılında Küre/Kastamonu Bakır İşletmesi,
- 1960 yılında Halıköy/İzmir Civa İşletmesi,
- 1964 yılında Bandırma/Balıkesir Boraks İşletmesi,
- 1965 yılında Seydişehir/Konya Alüminyum İşletmesi,
- 1968 yılında Milas/Muğla Boksit İşletmesi, Karadeniz Bakır İşletmeleri ve Çinko Kurşun Metal Sanayi Fabrikası (ÇİNKUR),
- 1970 yılında Kırka/Eskişehir Boraks İşletmesi,
- 1972 yılında Şarkkromları/Elazığ Ferrokrom İşletmesi ve Cumaovası/İzmir Perlit İşletmesi,
- 1974 yılında Beyşehir/Konya Barit İşletmesi ve Mazıdağı/Mardin Fosfat İşletmesi,
- 1976 yılında Bigadiç Bor İşletmesi,
- 1979 yılında Kestelek/Bursa Kolemanit İşletmesi,
- 1980 yılında Gümüşköy/Kütahya Gümüş İşletmesi,
- 1982 yılında Kuzey Avrupa piyasasına yönelik pazarlama şirketi AB Etiproducts OY/Finlandiya kuruldu.
- 1983 yılında Türk madencilik sektörünün yabancı sermaye iştirakli ilk ve en büyük şirketi olan ve Etibank'ın yüzde 45 pay ile ortak olduğu Çayeli Bakır İşletmeleri A.Ş./Rize, Bakanlar Kurulu Kararı ile,
- 1984 yılında Batı Avrupa piyasasına yönelik pazarlama şirketi Etimine SA/Lüksemburg kuruldu.

1890 Sultançayır Bor Ocağından pandermit taşınırken

ÖZELLEŞTİRME SÜRECİ

1993 yılında Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş., Çinkur A.Ş. ve Etibank Bankacılık Anonim Ortaklığı, Etibank bünyesinden ayrılarak Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredildi. 1994 yılında Ergani Bakır, Keçiborlu Kükürt, Halıköy Civa, Mazıdağı Fosfat İşletmeleri kapatıldı.

Etibank, yeniden yapılanma çerçevesinde 1998 yılının başında 26.01.1998 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile Eti Holding A.Ş. ve bağlı ortaklıkları, Eti Bor A.Ş., Eti Alüminyum A.Ş., Eti Krom A.Ş., Eti Bakır A.Ş., Eti Gümüş A.Ş., Eti Elektrometalurji A.Ş., Eti Pazarlama ve Dış Tic. A.Ş. kuruldu.

2000 yılında bağlı ortaklıklardan Eti Bakır A.Ş., Eti Krom A.Ş., Eti Elektrometalurji A.Ş. ve Eti Gümüş A.Ş. Özelleştirme İdaresi'ne devredildi. Yüksek Planlama Kurulu'nun 26.04.2001 tarih ve 2001/T-9 sayılı Kararı ile bağlı ortaklıklardan Eti Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş.'nin bağlı ortaklık statüsü kaldırılarak Eti Holding A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne devredildi. Bağlı ortaklardan Eti Alüminyum A.Ş. ile iştiraklerden Çayeli Bakır İşletmeleri'ndeki hisseler Özelleştirme İdaresi'ne devredildi.

Eti Holding A.Ş., tekrar yeniden yapılandırma çerçevesinde 2004 yılının Ocak ayında 09.01.2004 tarih ve 2004 / 6731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü olarak değiştirildi. Bu Karara göre Eti Bor A.Ş.'nin bağlı ortaklık ve Genel Müdürlük statüsü kaldırılarak; Bandırma Bor ve Asit Fabrikaları İşletme Müdürlüğü, Bigadiç Bor İşletme Müdürlüğü, Emet Bor İşletme Müdürlüğü, Kırka Bor İşletme Müdürlüğü ve Kestelek Bor İşletme Müdürlüğü olarak yeniden düzenlendi.

Etibank'taki özelleştirme öncelikle bankacılık bölümünde başladı. 1993 yılında özelleştirme gündemine getirilen Etibank Bankacılık 1998 yılında 155 milyon dolara önce Cavit Çağlar ve Dinç Bilgin ortaklığına satıldı. Cavit Çağlar'ın hisselerini devretmesiyle Bilgin Grubu'nun kontrolüne geçen Etibank'a, 2000 yılında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme

Atatürk, 1937 Yılında Ergani Bakır Madeni İşletmesi'nde Müdür Emin Zincirkıran'dan bilgi alırken

Kurumu (BDDK) tarafından el konularak, Bayındırbank ile birleştirildi.

Çinkur A.Ş., 1996 yılında özelleştirme kapsamına alınarak, yine aynı yıl 14 milyon dolara yüzde 1,5'lik hissesi İstanbul Menkul Madencilik ve geriye kalan yüzde 98,5'lik hissesi İran/ Tahran menşeli firmaların oluşturduğu Kayseri Maden Metal Ticaret Anonim Şirketi'ne satıldı. Şirket, zarar ettiği gerekçesiyle önce üretime ara verdi. 1999 yılında ise alacaklı Glencore firmasının müracaatı sonucu icra yoluyla satışına karar verildi. 30 Ekim 2000 tarihi itibarıyla alacaklılar ve borç miktarları ise; Japon firması Moribeni 12 milyon dolar, İş Bankası 6 milyon dolar, İngiliz Ballı Kuruluşu 56 milyon dolar, İsviçre'nin Glencore Şirketi 3 milyon dolar, öteki 6 banka ve kuruluşlar 14 milyon dolar şeklindeydi.

1999 yılında kapatılan ve 14 defa satışa çıkarılan Çinkur, 2004 yılında 4 trilyon 605 milyon liraya İpek Mobilya A.Ş.'ye satıldı. İpek Mobilya ise Çinkur'u sahip olduğu arazi nedeniyle aldığı, isteyen olduğu takdirde mevcut ekipmanların

satılabileceğini ve araziyi mobilya sektörünün gelişiminde kullanacağını söyledi.

Eti Krom A.Ş., 2000 yılında özelleştirme kapsamına alınana kadar yılda ortalama 50 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Özelleştirme İdaresi'nin ihracat yapamaması nedeniyle stokları artan tesis, ihaleye bile çıkılmadan finans sorunu gerekçesiyle durduruldu. 2002 yılında başlayan ihale süreci, Mayıs 2004'te sonuçlandı ve Eti Krom A.Ş. 58 milyon 100 bin dolara Elazığlı Yılmaz Firması'na (Keban Plastik) satıldı.

Eti Gümüş A.Ş., tesisler 2000 yılında özelleştirme kapsamına alındı. Mayıs 2003 tarihinde 3S Madencilik Seramik İnşaat Yapı Malzemeleri Dış Tic. A.Ş.'ye 40 milyon dolar bedelle satıldı. Ancak; firma taahhüt ettiği ödemeyi yapmayınca satış iptal edildi. 6 Mayıs 2004 tarihinde ikinci defa açılan ihalede 41 milyon 200 bin dolara Söğütsen Seramik Sanayi İnşaat Madencilik İthalat İhracat A.Ş.'ye satıldı. Şirket, bu bedeli ödeyebilmek için Koza Davetiye

Firması ile ortaklık kurdu. Fakat bu ortaklık Koza Davetiye tarafından bozuldu. Koza Davetiye, altın işletmeciliğinin daha kârlı bulunduğunu açıklayarak, Bergama Ovacık'taki Normandy Madencilik A.Ş.'yi satın aldı. Eti Gümüş'ün ne olacağı ise belirsiz...

Asil Çelik A.Ş., 1974 yılında otomotiv ve makina imalatı için kaliteli ve alışımlı çelik üretmek amacıyla Koç Grubu tarafından projelendirildi, 1979 yılında da üretime başladı. 1982 yılında, fabrikanın borçları nedeniyle yaşadığı zorluk üzerine kamulaştırılarak borçları ödendi, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'na bağlı bir kuruluş haline getirildi. Yatırımlar kamu tarafından gerçekleştirildikten sonra, şirket 1998 yılında özelleştirme programına alındı. Asil Çelik, 2000 yılında Yazıcı Gür-İş Parsan Ortak Girişim Grubu'na 131 milyon dolara satıldı.

Eti Maden bugün artık sadece Türkiye'deki bor madenlerinin işletmesini yürüten bir maden-kimya sektörü kurumu durumunda. Bütün hisseleri T.C. Hazinesi'ne ait. En önemli iştiraki Etimine SA. Şirketi ve bu şirket dünya geneline yayılmış şubelerinde Eti

Maden ürünlerinin pazarlamasını yapıyor. Etimine Şirketi'nin yüzde 75 hissesi Eti Maden'e ait. Eti Maden'in Kırka, Emet ve Bandırma'da tesis edilmiş üç büyük kimya fabrikası, Türkiye'deki kon-santre bor üretiminin tamamını gerçekleştiriyor.

